

Dayanışmalı tüketici sistemine üye tam ve dar mükellef üyelere yapılan ödemelerin vergilendirilmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.16.01-GVK 94-2293
Tarih	23.12.2011

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü)

Sayı : B.07.1.GİB.4.34.16.01-GVK 94-2293

23/12/2011

Konu : Dayanışmalı tüketici sistemine üye tam ve dar mükellef üyelere yapılan ödemelerin vergilendirilmesi

İlgide kayıtlı özelge talep formunun ve eklerinin tetkikinden, ... Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün ... vergi kimlik numarasında kayıtlı mükellefi olduğunuz, şirketinizin dayanışmalı tüketici sistemi olarak adlandırdığı alışveriş sistemi kapsamında faaliyette bulunduğu, bu kapsamda anlaşma yaptığı işyerlerinden bedel karşılığında indirimli olarak aldığı alışveriş çeklerini sisteme ücretsiz üye olan nihai tüketici konumundaki müşterilerine yapacakları alışverişler mukabilinde verdiği, üyelerinizin sisteme başka üye kazandırmak suretiyle kazandırdıkları üyelerin yaptıkları alışverişlerden dolayı indirim oranı kazandıkları anlaşılmıştır. Söz konusu alışveriş çekleri ile sağlanan indirim oranlarının bir kısmının alışveriş yapan müşteriye doğrudan yansıtıldığı, bir kısmının müşteriye sisteme dahil eden müşterilerinize yansıtıldığı, bir kısmının ise şirketinize gelir olarak kaydedildiği belirtilmektedir. Bu durumda, gerek

müşterilerinizin yaptıkları alışveriş için gerekse sisteme üye olmalarını sağladıkları üyelerin alışverişlerinden nakit olarak belli oranda belirlenen tutarın haftalık ve aylık olarak üyelerinizin hesaplarına yatırılacağı ve banka dekontu ile belgelendirilerek giderleştirileceği, daha sonra "... Kart" adı altında bir alışveriş kartı çıkartarak elde edecekleri indirim oranlarını ay sonunda müşterilerinize yansıtacak şekilde hizmet vereceğinizi belirterek, tam ve dar mükellef üyelerinize ödenen söz konusu indirim oranlarının veya bu oranlara isabet eden tutarların nasıl vergilendirileceği konusunda Başkanlığımız görüşleri sorulmaktadır.

193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, "Gerçek kişilerin gelirleri gelir vergisine tabidir. Gelir, bir gerçek kişinin bir takvim yılı içinde elde ettiği kazanç ve iratların safi tutarıdır." hükmü yer almış olup, 2 nci maddesinde ise gelire giren kazanç ve iratlar sayılmıştır.

Aynı Kanunun 4 üncü maddesinde, ikametgahı Türkiye'de bulunanlar (İkametgah, Kanunu Medenin 19 uncu ve müteakip maddelerinde yazılı olan yerlerdir.) ile bir takvim yılı içinde Türkiye'de devamlı olarak altı aydan fazla oturanların (Geçici ayrılmalar Türkiye'de oturma süresini kesmez.) Türkiye'de yerleşmiş sayılacağı belirtilmiş olup, aynı Kanunun 6 ncı maddesinde de Türkiye'de yerleşmiş olmayan gerçek kişilerin sadece Türkiye'de elde ettikleri kazanç ve iratlar üzerinden vergilendirilecekleri belirtilmiştir.

Ayrıca, söz konusu Kanunun 7 nci maddesinde ise dar mükellefiyete tabi kimseler bakımından ücret kazancının Türkiye'de elde edilmesi hususunun hizmetin Türkiye'de ifa edilmiş veya edilmekte olması veya Türkiye'de değerlendirilmesi şartına bağlı olduğu belirtilmiş, maddenin son fıkrasında değerlendirmeden maksadın, ödemenin Türkiye'de yapılması veya ödeme yabancı memlekette yapılmışsa, Türkiye'de ödeyenin veya nam ve hesabına ödeme yapılanın hesaplarına intikal ettirilmesi veya kârından ayrılması olduğu belirtilmiş olup, ayrıca anılan Kanunun 9 uncu maddesinde vergiden muaf esnafa ilişkin hükümlere yer verilmiştir.

Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde de "Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez" hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 94 üncü maddesinde ise "Kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya ziraî işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler aşağıdaki bentlerde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.

1. Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre,

...

13. Esnaf muaflığından yararlananlara mal ve hizmet alımları karşılığında yapılan ödemelerden,

...

d) Diğer hizmet alımları ("a", "b" ve "c" alt bentleri hariç olmak üzere mal ve hizmet bedelinin ayrılamaması hali de bu kapsamdadır) için (2009/14592 sayılı B.K.K. ile %10 Yürürlük; 12.01.2009)" hükümlerine yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, dayanışmalı tüketici sistemi olarak adlandırdığınız alışveriş sisteminize üye olan tam ve dar mükellef müşterileriniz tarafından, sisteme kazandırdıkları üyelerin yaptıkları alışverişlerinden dolayı hak edecekleri komisyon ve primlerin; bu faaliyetin şirketinizin emir ve talimatları dahilinde sunulması, işçi işveren ilişkisini ihtiva etmesi halinde, ücret hükümlerine göre (dar mükellef üyelerinizin uyruğu olduğu ülkelerle yapılan Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları da dikkate alınmak suretiyle) Gelir Vergisi Kanununun 61, 94 ve 103 üncü maddeleri kapsamında vergilendirilmesi gerekmektedir.

Ancak, tam ve dar mükellef üyeleriniz tarafından gerçekleştirilen söz konusu faaliyetin ücretin unsurlarını ihtiva etmemesi durumunda, bu kişilerden alınacak hizmetin anılan Kanunun 94 üncü maddesinin 13/(d) numaralı alt bendi kapsamında "diğer hizmet alımı" olarak değerlendirilmesi ve bunlara yapılacak ödemelerin sözü edilen hüküm uyarınca tevkifata tabi tutulması gerekmektedir.

Ayrıca, tam ve dar mükellef üyelerinizin kendileri adına yaptıkları alışverişlerden dolayı hak ettikleri indirim tutarları ise Gelir Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde hüküm altına alınan gelir unsurları içinde yer almadığından, söz konusu ödemeler gelir vergisinin konusuna girmemektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

